

OPRAVA TRANSFORMÁTORU FZ1 (28.9.2004)

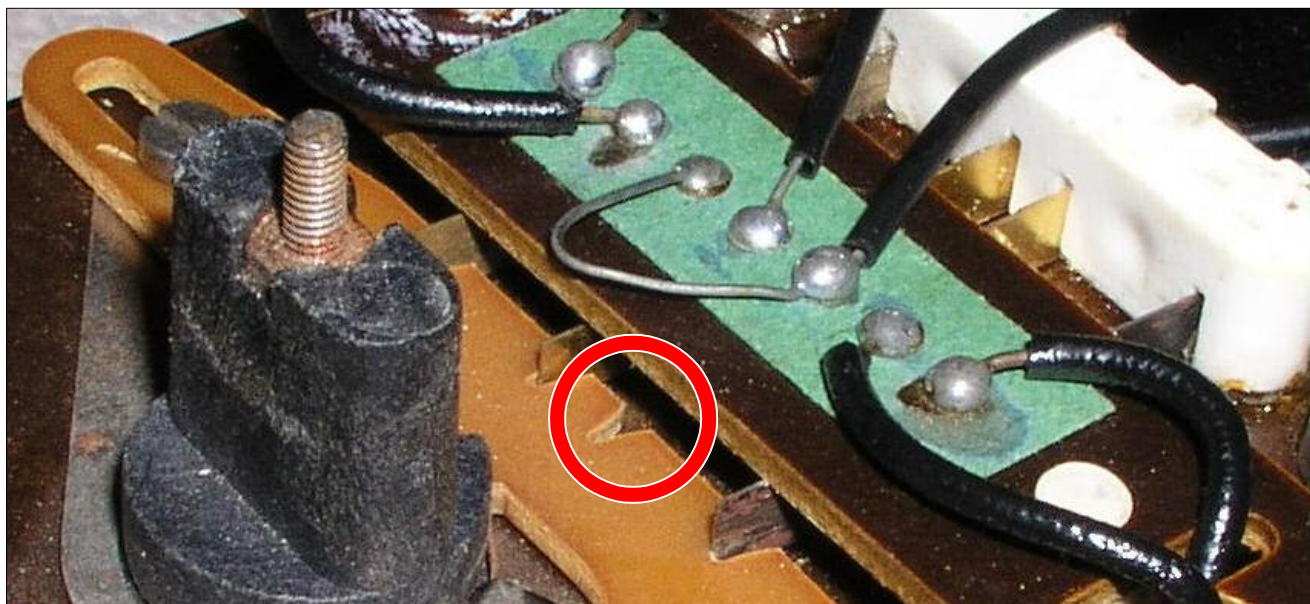
Předpokládám, že nejsem jediný, kdo měl po několikaletém používání transformátoru FZ1 od firmy PIKO problém. Ten se projevil tím, že jsem jednoho dne otočil regulátorem a vlak se ani nepohnul. Samozřejmě jsem hledal problém nejprve v ovládacím pultu, zda je vše zapnuto tak, jak je potřeba. Bylo. Soustředil jsem se tedy na to, jestli je vůbec na výstupu z traťové napětí. Nebylo. A sakra. Problém je tedy někde uvnitř. Aby to nebylo tak jednoduché, dva ze čtyř šroubů, pomocí nichž je upevněn vršek traťové ke spodku, mají místo klasického zářezu pro šroubovák dva „důlky“. Použil jsem tedy pro šroubování dosti neobvyklé nářadí – kulaté kleštičky a pinzetu. Kleštičkami jsem šroub povolil, pinzetou vyšrouboval. A pro jistotu jsem si do hlavičky šroubů hned udělal zářez, což se později hodilo. Je také třeba odmontovat maticku uprostřed otočné šipky regulátoru! Maticka bývá skryta pod malým plastovým „špuntem“.

Ještě musím podotknout, že vždy, když se tato porucha vyskytla, v útrokách traťové bylo cosi volně se pohybující, což se dalo poznat „zahrkáním“. Po jeho otevření jsem měl jasno. Jeden ze čtyř plíšků, které mají za úkol měnit polaritu při otočení regulátoru, byl v nejnamáhanějším místě zlomen. Při otáčení regulátoru se totiž plíšky opírají a ohýbají o kovové kolíky, ze kterých berou proud a po několika letech a tisícerém ohnutí prostě některý „nepřežije“ a v místě ohybu se zlomí, jak je vidět na obrázcích níže. Uživateli potom nezbyde než ronit slzy a poté se pustit do opravy. Ta není nijak složitá. Problém by mohl nastat snad jen při shánění náhrady plíšku s totožnými vlastnostmi, tedy slabý, pružný a tvrdý materiál. Já jsem měl štěstí a sehnal jsem kdysi ocelovou planžetu. Pozor, nepoužívejte plíšky z plochých baterií, nejsou dostatečně pružné a tudíž se nebudou spolehlivě vracet do „nulové polohy“.

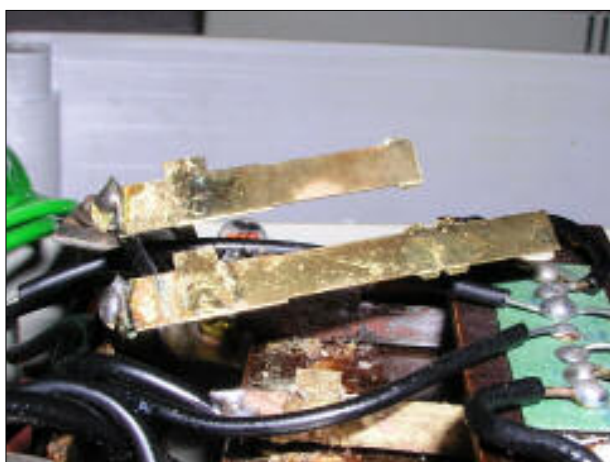
Zde je tedy jednoduchý pracovní postup při výměně zlomeného plíšku za nový: Po sejmutí krytu traťové je potřeba ulomit (v mém případě bílý) plastový můstek, který zmiňované plíšky drží. Jiným způsobem jej odmontovat nelze. Potom nám bude dobrým pomocníkem páječka. Odpájíme kablík, který vede od plíšku k výstupu. Vyndáme zbytek plíšku a někde v útrokách traťové najdeme ulomený kousek (pokud nám již nevypadl), aby někde nevyváděl, co nemá. ☺ Měli byste si plíšek složit do původní podoby a získat nějaké rozměry, podle kterých vyrobíte náhradu. Já jsem to již ale udělal za vás (viz níže). Z vyhovujícího materiálu vyrobíme jakýmkoli dostupným způsobem nový plíšek. Nemějte obavy, půlmilimetrové kóty na výkresu vám nemusí nahánět strach. Není totiž nutné přesně dodržet původní tvar. Důležité rozměry jsou délka a výška základního pruhu a délka, výška a poloha největšího horního výstupku, který slouží k uchycení právě do zmiňovaného plastového můstku. Takto vyrobenou náhradu opět připájíme ke kablíku, správně umístíme na původní pozici a vteřinovým lepidlem přilepíme ulomený můstek. Mohu potvrdit, že takto přilepený můstek skutečně drží a při další opravě bylo zapotřebí opravdu hodně síly pro jeho ulomení. Vlastím dva transformátory FZ1 a na každém z nich už jsem tuto opravu prováděl dvakrát, vždy se jednalo o ulomené původní plíšky, náhrady zatím fungují dokonale.

Myslím, že tento transformátor je přes svoje stáří stále dosti rozšířen. Možnost používat jej jak pro pohon vozidel, tak i pro napájení příslušenství, je vítaná a já osobně bych se s touto škatulkou nerad loučil. Mezi modeláři je to klasika a má mnohostranné využití. Nejen hračka jej používá i pro napájení autodráhy. Plynule regulovatelná rychlost se hodí i tam, méně už možnost změny polarity ☺. Kartáčkům pro sběr proudu to prý nedělá dobře.

OBRÁZKOVÁ PŘÍLOHA

Obr.1 – Detail místa, kde chybí ulomená část plíšku

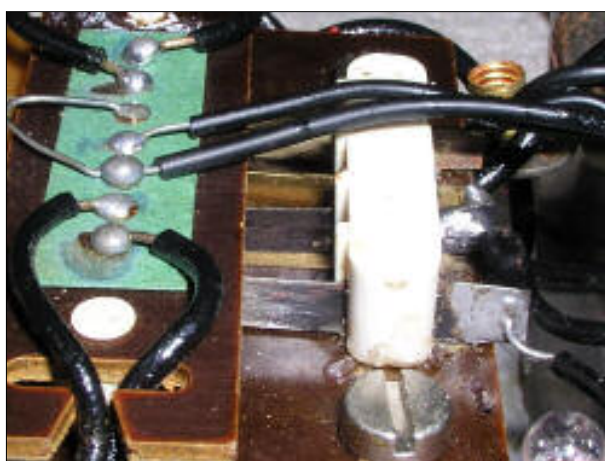
Obr.2 – Porovnání dobrého a poškozeného plíšku

Obr.3 – Obě části rozlomeného plíšku

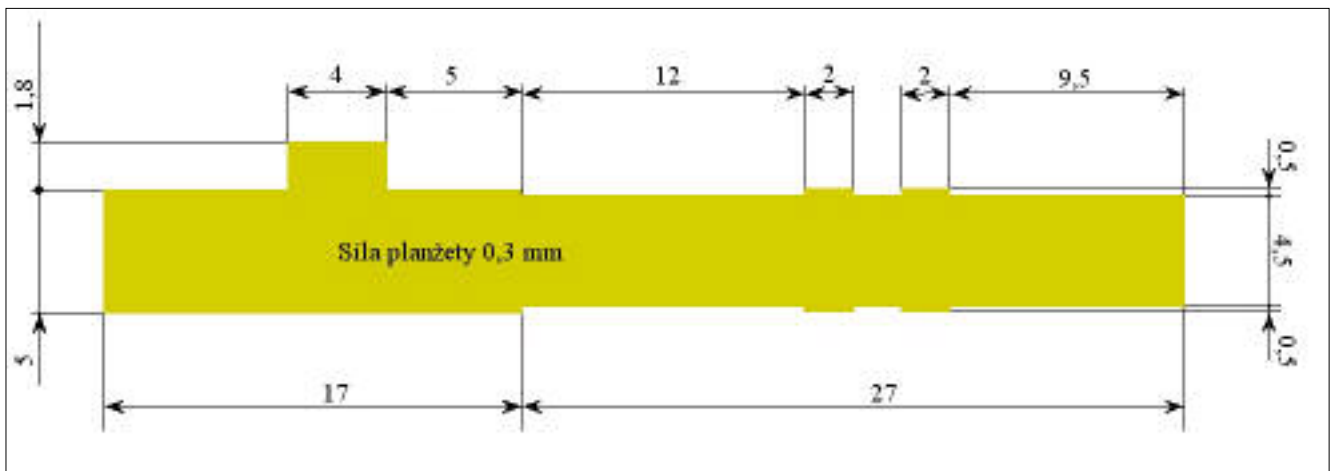
Obr.4 – Náhrada plíšku z ocelové planžety

Obr.5 - Plastový můstek držící plíšky (již po opravě)

Obr.6 – Všechny čtyři plíšky na svém místě (po opravě)

Obr.7 - Rozměry původního plíšku (spíše pro zajímavost)